

ПЕДАГОГІЧНИЙ ДИСКУРС ВЧИТЕЛЯ-МОВНИКА

Викладач – Златів Л. М., канд. пед. наук, доцент кафедри стилістики та культури української мови.

Курс – 6, семестр – 11.

Кількість кредитів – 3.

Анотація дисципліни

Навчальна дисципліна «Педагогічний дискурс вчителя-мовника» належить до дисциплін вибіркового циклу освітньої програми Середня освіта (українська мова та література). Проте вона безпосередньо пов'язана із формуванням інтегральної компетентності магістра середньої освіти – здатності розв'язувати складні задачі та проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог; здатності інтегруватися у множинні комунікативні моделі наукового спілкування, налагоджувати професійні контакти щодо обміну досвідом.

Мета дисципліни – сформувати у майбутнього вчителя-словесника дискурсну компетентність у контексті педагогічного дискурсу, здатність інтегруватися у множинні комунікативні моделі науково-професійного та педагогічного спілкування.

Завдання дисципліни:

- 1) обґрунтувати теоретичні засади дослідження педагогічного дискурсу (далі – ПД) у сучасній науці;
- 2) науково обґрунтувати ключові поняття курсу «дискурсна особистість», «дискурсна компетентність»;
- 3) окреслити дискурсний портрет суб'єктів ПД як особистостей у мовному, мовленнєвому, комунікативному, риторичному й дискурсному аспектах;
- 4) проаналізувати структуру дискурсної компетентності вчителя-словесника;
- 5) обґрунтувати наукові основи формування дискурсної особистості;
- 6) сформувати у здобувачів навички володіння сучасними технологіями ПД, зокрема технологією лінгводидактичного аналізу тексту;
- 7) проаналізувати типові навчальні ситуації на основі знань про текст і дискурс;
- 8) формувати дискурсну компетентність вчителя-словесника.

Перевагами дисципліни є те, що у процесі її засвоєння у студентів формуються такі **компетентності**:

загальні:

ЗК 3. здатність вирішувати завдання, які потребують фахових знань, умінь, навичок та досвіду;

ЗК 4. психічна готовність до майбутньої професійної діяльності, професійна мотивованість, здатність до творчої самореалізації особистості та здобування фахових знань у тривалій перспективі;

ЗК 5. готовність діяти в нестандартних ситуаціях, брати відповідальність за прийняті рішення, виявляти ініціативу й наполегливість у досягненні конкретних цілей;

ЗК 6. поінформованість із проблеми інновацій в освіті та науці; готовність до застосування сучасних інформаційно-комп'ютерних технологій у навчанні; в організації та проведенні навчальних занять, для контролю та корекції навчання, самонавчання;

ЗК7. здатність до адаптації та дії в новій ситуації, в умовах активного інтелектуального забезпечення глобалізаційного простору, комп'ютеризації навчальних закладів;

ЗК 8. здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

фахові:

ФК 2. здатність до різних видів лінгвістичного аналізу;

ФК 3. здатність до текстової, інтерпретаційної, дискурсивної діяльності;

ФК 4. здатність формувати україномовну особистість на різних рівнях мовно-літературної освіти, розв'язувати комунікативні завдання за допомогою мовних засобів у конкретних ситуаціях професійного спілкування;

ФК 6. здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах;

ФК 8. теоретична і практична готовність до здійснення педагогічної діяльності; здатність реалізовувати навчальні програми у загальноосвітніх навчальних закладах, застосовувати сучасні методики та технології для забезпечення якості навчання;

ФК 14. здатність використовувати ефективні методи й освітні технології навчання;

ФК 15. здатність виконувати власне дослідження (проект), узагальнювати й оприлюднювати результати діяльності з розроблення актуальної проблеми (у фахових виданнях, виступах тощо);

ФК 16. здатність власною державницькою позицією, особистою мовною культурою, ерудицією, повагою й любов'ю до української мови, літератури, історії виховувати національно свідомих громадян України.

Згідно з освітньо-професійною програмою після вивчення дисципліни здобувачі мають демонструвати такі **програмні результати навчання:**

Знання:

ПРЗ 1. технологій традиційного та інноваційного навчання; сутнісних характеристик, закономірностей, тенденцій та перспектив розвитку педагогічного процесу, теорії та технології його організації; форм, засобів, методів удосконалення педагогічної діяльності;

Уміння:

ПРУ 1. когнітивні уміння: організувати діяльність із набуття знань; виконувати пізнавальні, розумові, практичні дії; здійснювати інтерактивне спілкування; творчо застосовувати самостійно здобуті знання у фаховій практиці; вміння розв'язувати складні завдання, які потребують оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог;

ПРУ 2. педагогічні вміння: працювати зі змістом навчального матеріалу; організувати навчальну діяльність; працювати в умовах, що змінюються

(педагогічні ситуації), моделювати індивідуальну освітню траєкторію учня (студента);

ПРУ 3. творчі уміння: здатність до рефлексії; навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення;

ПРУ 4. дослідницькі вміння: самостійно планувати та виконувати індивідуальні навчально та науково-дослідні завдання, оцінювати отримані результати, застосовувати їх у подальших розвідках у галузі філології та суміжних наук; уміння впровадження дослідницької та/або інноваційної діяльності; уміння вдосконалювати набуту під час навчання кваліфікацію;

ПРУ 10. уміння визначати типи дискурсу й давати їм характеристику, структурувати дискурс на макро- і мікрорівнях;

Комунікація:

ПРК 2. уміння представляти й обговорювати отримані результати навчання, зрозуміло і недвозначно доносити власні висновки, знання та пояснення, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються;

ПРК 3. дотримання у своїй діяльності принципів толерантності, творчого діалогу, співробітництва, взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу.

Автономія і відповідальність:

ПРА 1. здатність учитися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.

Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі повинні демонструвати **знання про:**

- теоретичні засади дослідження ПД (визначення дискурсу, зіставлення із суміжними поняттями, структура, категорії, типи дискурсів; основні поняття ПД, ознаки лінгводидактичного дискурсу, рівні ПД тощо);

- дискурсну особистість учителя й учня;

- аспекти особистості вчителя-мовника (мовна, мовленнєва, риторична, комунікативна й дискурсна);

- структуру дискурсної компетентності викладача-мовника;

- наукові основи формування дискурсної особистості;

- технології педагогічного дискурсу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі повинні демонструвати такі **уміння:**

- презентувати себе як дискурсну особистість в контексті ПД;

- аналізувати навчальні ситуації на основі знань про текст і дискурс;

- застосовувати у вчительській практиці сучасні технології ПД, зокрема здійснювати лінгводидактичний аналіз навчального тексту.

E-mail кафедри: kstilukrmov.rshu@ukr.net

E-mail викладача: lesyazlativ@meta.ua

Очні консультації: щосереди з 12.45 до 14.05 (2 академічні години).

Онлайн-консультації: щочетверга з 18.00 до 20.00.

